

Til sammen har de anmeldt over 100 utstillinger og andre kunsthendelser i 2020. Klassekampens kunstkritikere peker på høydepunkter.

DET BESTE FRA KUNSTÅRET

KÅRE BULIE

Munan Øvrelid: «Umørke»
Galleri Haaken, Oslo
20. august–26. september

Vi er snart gjennom et år da de store norske utstillingsinstitusjonene i lange perioder er blitt nødt til å lukke dørene. Det har gjort at de kommersielle galleriene har måttet bære mer av ansvaret for å holde liv i kunstverdenen – i en tid som er krevende også for dem. Derfor er det ekstra hyggelig at jeg fikk en av årets store overraskelser på Galleri Haaken, visningsstedet Fredrik Nergaard har drevet videre på Tjuvholmen etter at Haaken A. Christensen, den norske kunsthistoriens mest legendariske gallerist, døde.

«Umørke» bestod av en gruppe virtuose malerier skapt av norske Munan Øvrelid (f. 1978), flere av dem ganske store. Utstillingen hører til dem det er umulig å glemme fordi bildene

fremstod som noe radikalt annet enn det man vanligvis ser i våre dager, og jeg måtte avlegge dem mer enn ett besøk for virkelig å ta dem inn. De viste frem en dramatisk, eventyrlig verden hvor kunsthistoriske helteskikkelser og fiksjonsfigurer møtte samtidige hverdagsobjekter i sterkt interessevekkende, overveldende dekorerte billedrom: enhjørninger og suppetallerkener, for eksempel.

Helt nytt i Øvrelids kunstnerskap viste det seg at dette ikke var, men med «Umørke» kom denne overtdådige utviklingen for alvor til syne i en uvanlig bred offentlighet. Nå for tiden får en galleriutstilling i Norge nesten aldri så mye omtale, og for en gangs skyld var Nasjonalmuseet raskt ute med å slå til. For meg ble den en av de sjeldne utstillingene som for alvor frisker opp øynene – og som jeg, positivt ment, ikke blir klok på. I møte med Øvrelids rike og i enhver forstand utpreget kunstige motiver strekker ikke ordene til.

LINE ULEKLEIV

«Et kollektivt kaosmos»
Kunsthall Oslo
20. juni–16. august

I år banket samfunnskroppen hardt på døra. Skjørhet og avhengighetsforhold ble parert med messende oneliners om dugnad og oppofrelse, og optimistiske glimt av en ny orden svant. For kunstlivet så det lenge mørkt ut, helt bokstavelig i saler hvor abrupt avsluttede utstillinger sto igjen som stive stillbilder uten publikum. Gledelig da, at det fortsatt ble pønsket ut planer på mer eller mindre avsondrede atelierer. En bråte fine små gallerier har kommet til i løpet av året, som Femtensesse, ISCA og Van Etten. Disse er blitt en skattkiste stilt overfor den øredøvende stillheten fra musealt hold.

Kunstnerens mulige plass i et fellesskap, og standhaftigheten i kunsten, var inngangen til «Et kollektivt kaosmos» vist på Kunsthall Oslo i sommer. Utstillingen fremsto som et overflødigshorn spadd rett ut av byens kunstscene. Timingen var perfekt, og kunstens sosiale talent skinte gjennom, noen ganger det beste selskap. Dette var en morsom kvikkas, både kompakt og snirklete.

Invitasjonen til de 28 deltagende kunstnere fra kuratorene Ida Madsen Følling og Markus Li Stensrud lød: «Alene er du kanskje en buktende slange, men sammen er vi en bølge.» Som resultat var utstillingen, med først og fremst nyproduserte verk, en energisk, tett og sammensatt affære, en iscenesettelse av et midlertidig rom gjennom diverse materialer, både skjodesløs og ekspressiv. Det hele skjente mot labyrintisk kaos, men likevel var noe i raus balanse her, med hint om stadig pågående produksjon. Dette maksimalistiske allkunsterket uten skilt og tydelige opphav favnet godt velkjente og sitronfriske kunstnere i ulike generasjoner. Arbeidene snakket og gestikulerte på kryss og tvers – muntert inspirert med sans for det kollektives mer henrivende muligheter.

Munan Øvrelid: «The Prelude» (2020).